

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Elena Covalenco,

Judecători

Iurie Diaconu, Vladimir Timofti,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 mai 2015, declarat de avocatul Vasile Martin, în numele inculpatei

*Rogojina Liudmila Nicolai, născută la
05 august 1960 în s. Ilenița, r-nul Fălești, locuitoare a mun.
Bălți, str. Bulgară 152, ap. 9, cetățeană a R. Moldova, fără
antecedente penale.*

în instanța de fond:

Termenul de examinare a cauzei

29 aprilie 2013– 28 mai 2014,

în instanța de apel:

08 septembrie – 27 mai 2015,

în instanța de recurs:

18 august – 25 noiembrie 2015.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 28 mai 2014, Rogojina Liudmila a fost condamnată în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal la 5 ani închisoare, cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale, ce constituie 20.000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 2 ani.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 3 ani.

2. Instanța de fond a constatat că Rogojina Liudmila, activând în calitate de asistent al medicului igienist al Centrului de Sănătate Publică mun. Bălți, fiind numită în această funcție prin ordinul medicului-șef al CSP mun. Bălți, nr. 25-p-45 din 02.08.2010, fiindu-i acordate în conformitate cu Fișa de post nr. 9 al asistentului medicului igienist, aprobată de medicul-șef al CSP mun. Bălți, atribuții de serviciu de supraveghere a aplicării prevederilor actelor legislative și normative ce stabilesc cerințe obligatorii privind sănătatea publică, de monitorizare a respectării normelor sanitare, standardelor de igienă la compartimentul sănătatea ocupațională, de efectuare în conformitate cu planul de activitate și inopinat al controalelor la obiectele din teritoriul deservit întru aprecierea respectării normelor și regulilor sanitare în vigoare, de întocmire a proceselor-verbale cu privire la contravenții în baza constatărilor personale și a probelor acumulate, de pregătire a proiectelor de hotărâri privind suspendarea activității obiectelor la care au fost depistate încălcări ale legislației sanitare în vigoare ce pun în pericol sănătatea populației sau

personalului, de întocmire a prescripțiilor sanitare, a recomandărilor de înlăturare temporară din serviciu, de întocmire la timp și calitativ a documentației medicale, altor documente în corespundere cu recomandările stabilite, etc., contrar atribuțiilor de serviciu, intenționat, din interes material, începând cu 12 februarie 2013, a pretins prin extorcare de la administratorul S.R.L. „Pilot Taxi”, Dobjanschi I., bani ce nu i se cuvin în sumă de 1000 lei, pentru neîndeplinirea atribuțiilor sale de serviciu, exprimate prin suspendarea activității S.R.L. „Pilot Taxi” în legătură cu încălcările depistate în cadrul controlului desfășurat la 12 februarie 2013 la întreprinderea respectivă, reflectate în procesul-verbal de examinare sanitaro-epidemiologică a obiectivului din 12 februarie 2013, acțiuni ce intră în obligațiile ei de serviciu, iar la 15 februarie 2013, aproximativ orele 14.40, a primit personal, pentru sine, de la Dobjanschi I. mijloacele bănești extorcate în sumă de 1000 lei, în apropierea domiciliului său situat în mun. Bălți, str. Bulgară 153.

Instanța a reținut că inculpata nu a recunoscut vina și a declarat că în baza dispoziției semnate de medicul-șef al CSP mun. Bălți, Marandel C., a efectuat o examinare sanitaro-igienică la S.R.L. „Pilot Taxi”, în prezența administratorului Dobjanschi I. În cadrul controlului a depistat mai multe încălcări ale normelor sanitare și igienice, fiind indicate în procesul-verbal. După finisarea controlului, Dobjanschi I. i-a spus că la el a lucrat soțul ei Frecăuțan V. și că ar vrea să-i achite salariul restant în mărime de 1000 lei. La 15.02.2013, Dobjanschi I. i-a transmis datoria în mărime de 1000 lei. A fost provocată de Dobjanschi I., fiindcă nu vroia să întoarcă datoria de 1000 lei. Nu a solicitat bani de la ultimul pentru a prelungi termenul prescripțiilor sau de a nu suspenda activitatea întreprinderii și nici pentru neîndeplinirea obligațiilor de serviciu ulterioare controlului.

Martorul Frecăuțan V. a indicat că este soțul inculpatei, că în anul 2012 a activat neoficial la S.R.L. ”Pilot Taxi”, aproximativ 2 luni, în calitate de medic narcolog. Deoarece nu i se achita regulat salariul și nu a fost inclus în licența întreprinderii a părăsit locul de muncă, având de încasat o restanță salarială de 1500 lei. Din această sumă de bani i-a lăsat lui Dobjanschi I. 500 lei pentru achitarea reparației automobilului său la S.R.L. „Pilot Taxi”. Careva pretenții materiale față de întreprindere nu a înaintat. Soția sa a efectuat un control la S.R.L. ”Pilot Taxi” și i-a comunicat că Dobjanschi I. i-a spus că se simte incomod din motiv că îi este dator soțului ei cu 1000 lei și a rugat să nu fie presat în legătură cu controlul desfășurat.

Deși inculpata a negat vina, vinovăția acesteia este dovedită prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată Dobjanschi I. a declarat că, după finisarea controlului inculpata i-a spus că în legătură cu încălcările depistate trebuie să închidă întreprinderea până la înlăturarea neajunsurilor. Întrebând cum poate fi rezolvată problema, inculpata a declarat că dacă îi va achita 2000 lei nu va sista activitatea întreprinderii, până la lichidarea încălcărilor depistate. Ulterior, au convenit să-i fie achitată suma de 1000 lei, sub garanția că alți colaboratori ai CSP mun. Bălți nu vor efectua controale, realizând că aceasta pretinde mită. Soțul inculpatei s-a adresat pentru a se angaja în calitate de medic-narcolog, de facto nu a activat, neavând studii în domeniu, motiv din care Camera de Licențiere i-a refuzat în eliberarea licenței. Nici S.R.L. „Pilot Taxi”, nici el personal nu au careva datorii față de Frecăuțan V.

După sunetele insistente din partea inculpatei, de a-i fi transmiși de urgență banii, s-a adresat la poliție. A primit bancnote marcate în sumă de 1000 euro și tehnică specială de înregistrare a conversațiilor. La 15.02.2013, la indicația inculpatei, s-a deplasat la magazinul „Linela” din str. Bulgară, mun. Bălți. A transmis banii inculpatei, aceasta i-a numărat și i-a pus în geantă, spunându-i că îi face o favoare și întreprinderea poate activa până la înlăturarea încălcărilor și neajunsurilor stabilite în cadrul controlului.

Martorul Marandel C. a indicat că activează în funcție de medic-șef al CSP mun. Bălți, care include și secția igiena muncii, a cărei șef este Procopie C., unde activează 2 medici sanitari și 2 asistenți ai medicilor.

Martorul Procopie C. a declarat că activează în calitate de șef al secției igiena muncii a CSP mun. Bălți, în care activează 2 medici sanitari și 2 asistenți ai medicilor, inclusiv inculpata. Cunoștea că inculpata a preconizat efectuarea controlului la S.R.L. „Pilot Taxi”. Nu știa când, fiindcă inculpata nu i-a prezentat graficul activității individuale pentru lunile ianuarie - februarie 2013.

Martorul Kutuniuk A. a indicat că a activat la S.R.L. „Pilot Taxi” în calitate de contabil și că în luna august 2012 la întreprindere a activat neoficial, în funcție de medic-narcolog, soțul inculpatei. După o lună, nefiindu-i achitat salariu, ultimul a mai activat 2 săptămâni, după care a plecat de la serviciu. Nefiind angajat oficial, Frecăușan V. nu a fost introdus în tabelele de pontaj, nefiind efectuată calcularea salariului și achitarea cărorva sume în beneficiul acestuia.

Vina inculpatei este dovedită și prin procesul-verbal privind marcarea bancnotelor din 15.02.2013; procesul-verbal privind înzestrarea cu tehnică specială din 15.02.2013; procesul-verbal de efectuare a interceptării și înregistrării comunicărilor și imaginilor din 15.02.2013 și stenograma comunicărilor dintre Dobjanschi I. și Rogojina L. din 15.02.2013 la momentul transmiterii banilor, în contextul căreia s-a constatat că după primirea banilor Rogojina L. a menționat că va reține actele până luni; procesul-verbal de percheziție corporală din 15.02.2013 în cadrul căreia de pe mâinile lui Rogojina L. au fost colectate urme de substanțe și ridicate mijloacele bănești în sumă de 1000 lei, primiți de la Dobjanschi I.; raportul de expertiză nr. 491 din 18 aprilie 2013, că pe toate bancnotele prezentate spre examinare este prezentă inscripția „MITĂ 2013”, pe toate bancnotele prezentate pentru examinare și pe fragmentele de vată cu care au fost prelucrate mâinile lui Rogojina L. sunt depuneri de substanță specială.

Instanța a respins declarațiile inculpatei precum că nu a cerut bani de la partea vătămată, acestea fiind combătute prin probele administrate și a încadrat acțiunile ei în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca corupere pasivă, adică pretinderea și primirea de către o persoană publică de bunuri sub formă de mijloace bănești ce nu i se cuvin, pentru sine, pentru a îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, acțiuni comise cu extorcare de bunuri.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că inculpata a comis o infracțiune gravă, este caracterizată pozitiv, anterior nu a fost condamnată, concluzionând că reeducarea și corectarea ei este posibilă cu stabilirea unei pedepse cu amendă și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, dar fără izolarea ei de societate.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie condamnată în baza

art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executare, cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 2 ani.

Apelantul a invocat că instanța de fond incorect a aplicat prevederile art. 90 Cod penal față de inculpată, ținând cont că ea a comis o infracțiune gravă, este caracterizată pozitiv, anterior nu a fost condamnată.

Instanța eronat a tratat prevederile art. 90 Cod penal, urmând să țină cont de circumstanțele cauzei, de faptul cum a acționat inculpata și că aceasta la etapa de finisare a examinării cauzei a părăsit teritoriul țării, sub pretextul că are nevoie de tratament medical peste hotarele țării, neprezentând careva documente confirmative în acest sens, fiind stabilit și faptul că aceasta înainte de a pleca s-a eliberat de la serviciu.

Totodată, instanța nu a luat în considerație că infracțiunea incriminată este una gravă, fapta inculpatei poartă un caracter social periculos, fiind comisă cu folosirea situației de serviciu, cât și faptul că art. 61 alin. (2) Cod penal prevede că pedeapsa are ca scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea nu corespunde și este neadekvată faptei comise de inculpată, corectarea ei fiind posibilă doar cu izolarea de societate.

Mai mult, pedeapsa penală stabilită prin sentință nu poate fi executată, inculpata eschivându-se prin părăsirea teritoriului țării.

3.1. Avocatul Vasile Martin, la fel a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată.

Apelantul a indicat că instanța a dat o apreciere incorectă și tendențioasă probelor administrate.

În susținerea învinuirii, acuzarea a prezentat doar declarațiile directorului S.R.L. "Pilot Taxi", Dobjanschi I., care a organizat transmiterea sumei de 1000 lei inculpatei, însă nu a ținut cont că acesta a organizat transmiterea banilor pentru a nu executa prescripțiile făcute de inculpată, în rezultatul depistării neajunsurilor.

Inculpata nu este subiect al infracțiunii incriminate, fiindcă ea nu cade sub incidența art. 123 Cod penal, asistentul medicului sanitar nefiind persoană cu funcție de răspundere, persoană publică sau persoană cu funcție de demnitate publică.

Inculpata nu era în drept să aplice sancțiuni cetățenilor, agenților economici sau instituțiilor statale. Alcătuirea actelor sau proceselor-verbale în urma controlului efectuat era doar o constatare a situației stabilite, sancțiunile urmând a fi adoptate de medicul-șef al instituției în care activa inculpata. Astfel, nici una din prevederile art. 123 alin. (2) Cod penal nu intrau în obligațiunile de serviciu ale inculpatei.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 mai 2015, apelul avocatului Vasile Martin a fost respins ca nefondat.

Apelul procurorului a fost admis, casată parțial sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Rogojina Liudmila a fost condamnată în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal la 5 ani închisoare, cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale, cu privarea

de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 2 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei, de la reținere.

Instanța de apel a reținut că prin încheierea din 18 februarie 2015 în privința inculpatei s-a dispus înlocuirea măsurii preventive din obligațiune de nepărăsire a țării în arest preventiv pe un termen de 30 zile, cu eliberarea mandatului de arestare și anunțarea acesteia în căutare. Ulterior fiind intentat dosarul de căutare, s-a dispus examinarea cauzei în absența inculpatei.

Cercetând baza probantă administrată, instanța de apel a concluzionat temeinicia sentinței de condamnare în partea ce ține de constatarea faptei penale și încadrarea acțiunilor inculpatei la componența art. 324 alin. (2) Cod penal, apreciind just împrejurările de fapt și aspectele de drept importante pentru soluționarea cauzei.

Probele administrate, puse la baza sentinței de condamnare, în mod incontestabil denotă vinovăția inculpatei în corupere pasivă, fapt ce a făcut ca apelul apărării să fie respins ca fiind nefondat.

Instanța de apel a susținut opinia instanței de fond privind aprecierea critică a declarațiilor depuse de inculpată, care negând fapta comisă a susținut versiunea privind primirea de la Dobjanschi I. a restanței salariale a soțului său.

Astfel, cele invocate de inculpată au fost combătute prin probele administrate care au permis de a concluziona vinovăția ei și anume, declarațiile părții vătămate Dobjanschi I., declarațiile martorilor Marandel C. și Procopie C.

Cele relatate de martori își găsesc confirmare prin dispoziția nr. 35 privind efectuarea supravegherii sănătății publice la obiectele economice naționale, copia procesului-verbal de examinare sanitaro-epidemiologică a obiectivului din 12 februarie 2013 cu nominalizarea încălcărilor depistate, dispoziția nr. 35 privind efectuarea supravegherii sănătății publice la obiectele economice naționale, procesul-verbal de ridicare de la CSP mun. Bălți a copiilor autentificate din registrul de evidență a dispozițiilor pentru efectuarea controlului, supravegherii obiectivelor în care lipsește informația cu privire la controlului desfășurat la S.R.L. „Taxi Pilot”, procesul-verbal din 18.03.2013 de examinare a înregistrărilor din telefonul mobil a inculpatei, prin care se confirmă intrarea și ieșirea apelurilor la numărul de mobil al utilizatorului Dobjanschi I.

Respectiv, probele menționate denotă caracterul ilicit al acțiunilor inculpatei întreprinse în legătură cu efectuarea controlului la S.R.L. „Pilot Taxi”, care a fost desfășurat fără a fi înregistrat în modul stabilit în registrul de evidență, despre care au relatat cei doi martori Marandel C. și Procopie C., precum și în lipsa a careva plângeri din partea altor persoane. Totodată, depistând încălcări ale igienei sanitare și urmând să întocmească în legătură cu aceasta proces-verbal cu privire la contravenție cu prezentarea lui spre examinare medicului șef, inculpata contra sumei pretinse prin extorcare de 1000 lei, i-a promis lui Dobjanschi I. întârzierea efectuării respectivelor acțiuni, fapt ce denotă legătura de cauzalitate dintre obligațiile ei de serviciu și urmările produse. De altfel, insistența cu care ea a acționat în acest sens, se confirmă prin ieșirile apelurilor telefonice, ridicate de pe telefonul ei mobil.

Potrivit lui Struna T., în după amiaza zilei de 15.02.2013 pe la orele 14:30, aflându-se în apropierea magazinului „Linela” de pe str. Bulgară din mun. Bălți, a observat cum Dobjanschi I. a scos dintr-un buzunar al scurtei în care era îmbrăcat

bani, pe care i-a transmis inculpatei, care i-a numărat și i-a pus în geantă, după care ei s-au despărțit, ea fiind reținută de colaboratorii de poliție.

Faptul pretinderii prin extorcare a remunerării ce nu i se cuvine, în vederea exercitării acțiunilor ce intră în obligațiile funcționale ale inculpatei, își regăsește confirmare și prin sesizarea lui Dobjanschi I. din 15.02.2013, cu privire la acțiunile de corupere pasivă comise de ea; procesul-verbal din 15.02.2013 de ridicare de la acesta a dispoziției nr. 35 și copieii procesului-verbal din 12.02.2013 pe care le-a primit de la inculpată; procesul-verbal privind marcarea bancnotelor din 15.02.2013 și de înzestrare cu tehnică specială din 15.02.2013.

Potrivit interceptării și înregistrării comunicărilor și imaginilor cu stenograma comunicărilor dintre Dobjanschi I. și inculpată din 15.02.2013 la momentul transmiterii banilor, cea din urmă a confirmat, că va reține actele până luni, în vederea înlăturării de către acesta a neajunsurilor depistate în cadrul controlului efectuat. De rând cu aceasta, în discuția întreținută dintre cei doi, Dobjanschi I. nu a intervenit cu careva rugămintă asupra rezultatelor controlului desfășurat, fapt ce denotă înțelegerea anterioară a condițiilor asumate la transmiterea mijloacelor bănești în sumă de 1000 lei, nefiind nominalizate nici careva împrejurări ce s-ar referi la datorii financiare, fapt ce înlătură versiunea formulată de inculpată, aceasta nefiind altceva, decât o încercare de a induce în eroare instanțele de judecată cu privire la adevăratul scop urmărit de ea.

Totodată, depozițiile martorului Kutuniuk A., potrivit căror în calitate de contabil la S.R.L. „Pilot Taxi”, cunoștea despre angajarea neoficială în funcția de medic narcolog a lui Frecăuțan V., cărui nu i se achitase salariul pentru activitatea de o lună, el mai exercitând funcția timp de două săptămâni, după care a plecat, urmând ca angajatorul să-i achite personal restanța la salariu, pentru că nu era inclus în tabelele de pontaj, precum și declarațiile depuse în acest sens ale lui Frecăuțan V. ce a confirmat, că activând neoficial în perioada de două luni a anului 2012 la S.R.L. „Pilot Taxi” în calitate de medic narcolog, angajatorul nu i-a achitat salariul, restanța constituind 1500 lei dintre care 500 lei au fost cheltuiți pentru repararea automobilului său personal, neadresându-se la careva instanțe cu plângeri împotriva acțiunilor acestuia, de rând cu cele relatate de către Gîtea A., Mihăescu A., Fodea O. și Cotlear V. ce au confirmat despre faptul concedierii lui Frecăuțan V. ca rezultat al neachitării salariului, nu vin să îndreptățescă acțiunile inculpatei, atâta timp, cât în cauză sunt prezente date obiective referitor la intenția urmărită de ea în vederea primirii unei remunerări ce nu i se cuvine, în vederea exercitării obligațiilor sale funcționale.

De altfel, martorii nominalizați, au relatat respectivele împrejurări ale cauzei, ce le-au stat cunoscute din mărturiile altor persoane, fără a cunoaște circumstanțele obiective ale cazului din speță, or potrivit lui Dobjanschi I., el nu avea careva obligații financiare față de soțul inculpatei și respectiv față de ea. Lipsa unei adresări oficiale în acest sens la organele competente, tocmai că denotă temeinicia celor relatate de Dobjanschi I. și respectiv lipsa unei justificări obiective din partea inculpatei.

De rând cu aceasta, în rezultatul colectării de pe mâinile inculpatei a urmelor de substanțe cu ridicarea mijloacele bănești în sumă de 1000 lei primiți de la

Dobjanschi I., s-a efectuat expertiza criminalistică, din conținutul raportului nr. 491 din 18.04.2013 întocmit în acest sens, rezultând, că pe toate bancnotele prezentate pentru examinare este prezentă inscripția „MITĂ 2013”, atât pe ele, cât și pe fragmentele de vată cu care au fost prelucrate mâinile inculpatei fiind depistate depuneri de substanță specială.

Instanța a reținut ca neîntemeiate argumentele invocate de apărare referitor la lipsa în acțiunile inculpatei a elementelor infracțiunii de corupere pasivă, pe motiv că banii preținși ar constitui un alt obiect material, decât cel reținut de acuzare, or probele nominalizate mai sus, tocmai, că denotă intenția cu care a acționat inculpata în vederea dobândirii lor.

Totodată, potrivit doctrinei penale și recomandărilor Plenului CSJ expuse în Hotărârea nr. 11 din 22.12.2014 „cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție”, potrivit căroră latura obiectivă a infracțiunii de corupere pasivă se realizează doar prin acțiune, ce în varianta sa tip, stipulată la alin. (1) art. 324 Cod penal se manifestă prin: a) pretinderea de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin coruptului; b) acceptarea acestora și c) primirea lor. În varianta agravată de la lit. c) alin. (2) art. 324 Cod penal, coruperea pasivă presupune în calitate de modalitate normativă a faptei prejudiciabile extorcarea de bunuri sau servicii prevăzute la varianta-tip. Potrivit pct. 3.4 din hotărâre, extorcarea ca modalitate a coruperii pasive, în contextul variantei agravate de la lit. c) alin. (2) art. 324 Cod penal, poate fi realizată prin una din următoarele modalități: punerea victimei în situația ce o determină să-i transmită coruptului remunerația ilicită, în vederea prevenirii producerii efectelor nefaste pentru interesele legitime sau nelegitime ale victimei; amenințarea cu lezarea intereselor legitime sau nelegitime ale victimei (nu și lezarea efectivă a acestora), în cazul în care aceasta nu-i transmite coruptului remunerația ilicită; nesatisfacerea solicitării victimei, astfel încât aceasta este nevoită să transmită remunerația ilicită către corupt, pentru a evita lezarea unor interese legitime sau ilegitime ale victimei. Infracțiunea de corupere pasivă fiind una formală, se consumă din momentul comiterii uneia dintre modalitățile normative care desemnează faptele prejudiciabile, adică din momentul pretinderii, acceptării, primirii sau extorcării în întregime a remunerației ilicite.

Respectiv, elementele constitutive ale componentei de „corupere pasivă”, menționate mai sus, și-au regăsit reflectare în acțiunile întreprinse de inculpată, care acționând în limita obligațiilor funcționale și punându-l pe Dobjanschi I. în situația ce l-a determinat la transmiterea remunerației ilicite, în vederea prevenirii producerii efectelor nefaste pentru interesele legitime sau nelegitime ale întreprinderii pe care o gestiona, ea și-a realizat scopul urmărit, ce se înglobează la componența normei vizate.

De rând cu aceasta, este neîntemeiat și celălalt argument al apărării referitor la neîntrunirea de către inculpată a calității subiectului special al „coruperii pasive” pe pretinsul motiv, că în atribuțiile ei funcționale nu intră aplicarea sancțiunilor contravenționale. Or, potrivit alin. (2) art. 123 Cod penal, prin „persoană publică” se înțelege: funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării,

securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

Totodată, potrivit pct. 6.1 al hotărârii nominalizate, sub incidența art. 123 alin. (2) Cod penal, intră angajatul întreprinderii de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public este salariatul care se asimilează funcționarilor publici, indiferent de nivelul ierarhic, cu excepția salariaților care desfășoară activități auxiliare. Prin „alte persoane juridice de drept public” se înțelege: instituțiile publice și autoritățile publice, enumerate în Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului privind punerea în aplicare a unor acte legislative, nr. 1001 din 26.12.2011, precum și cele care nu sunt enumerate în acest act normativ (de exemplu Agenția Medicamentului, Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice etc.), cu excepția autorităților publice autonome sau de reglementare. Întrucât angajatul întreprinderii de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public, ca specie a persoanei publice, constituie o identitate cu noțiunea „salariat dintr-o întreprindere, instituție sau organizație” utilizată în art. 256 Cod penal, cele două incriminări urmează să fie delimitate. Astfel, dacă salariatul din cadrul entităților enumerate va avea și calitatea de persoană publică, persoană publică străină, persoană cu funcție de demnitate publică ori funcționar internațional, la încadrare se va reține art. 324 Cod penal. Dimpotrivă, salariatul (angajatul) întreprinderii de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public care, în legătură cu fapta săvârșită, exercită numai funcții pur profesionale sau activități tehnice ori auxiliare, cele comise se vor încadra în baza art. 256 Cod penal. Aceasta deoarece, persoanele care execută atribuții pur profesionale (de exemplu, medicii, cadrele didactice, casierii etc.) nu sunt persoane publice, întrucât îndeplinirea acestor atribuții nu sunt producătoare de efecte juridice (adică, nu poate da naștere, modifica sau stinge raporturi juridice). Executând obligațiunile de natură profesională, astfel de persoane nu au cum să apară în postura de persoană publică. Numai în cazul în care, aceste persoane în prezența anumitor circumstanțe, ajung să exercite funcții producătoare de efecte juridice (de exemplu, să acorde drepturi sau să elibereze de obligații), activitatea „subadministrativă” a medicilor, cadrelor didactice, casierilor etc. se poate transforma într-o activitate administrativă.

Raportând împrejurările de fapt ale cauzei la cele menționate, instanța a concluzionat că acțiunile întreprinse de inculpată în cadrul controlului inopinat efectuat la S.R.L. „Taxi Pilot”, urmau să producă consecințe juridice privind atragerea agentului economic la răspunderea contravențională, ea fiind împrumutată potrivit fișei de post nr. 9 al asistentului medicului igienist de a întocmi acte de control și procesul-verbal cu privire la contravenție, fapt de altfel confirmat de către medicul șef a CSP mun. Bălți, Marandel C., și șeful secției igiena muncii din cadrul instituției medicale de nivel municipal, Procopie C., lipsa împrumutării de a aplica sancțiuni contravenționale, nereducându-i rolul la constatarea faptei contravenționale, cu acționarea în modul prevăzut de lege, fapt ce face absolut neîntemeiate

argumentele aduse în acest sens de către apărare, motiv pentru care apelul formulat de avocatul Vasile Martin a fost respins ca nefondat.

Astfel, constatând ca fiind dovedită fapta penală comisă de către inculpată, la stabilirea pedepsei, instanța nu a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 61 și 75 Cod penal, ce se referă la scopul pedepsei penale și criteriile generale de individualizare a ei. Or, numindu-i pedeapsa cu închisoare, cu suspendarea condiționată a executării ei, instanța nu a concretizat modalitatea executării acesteia, în timp ce încă până la pronunțarea sentinței, inculpata a ieșit de pe teritoriul țării, instalându-se cu traiul permanent pe teritoriul Federației Ruse, fapt confirmat prin rapoartele privind imposibilitatea executării aducerii silite, anexate la materialele cauzei. Respectiv, pedeapsa numită inculpatei de către instanță, nu numai că nu corespunde gravității faptei și pericolului ei social, ci rămâne din start a fi neexecutorie, astfel creând o nedumerire a societății referitor la mecanismul punerii în executare a pedepsei penale și rolul acesteia în vederea corectării făptuitorului, întru prevenirea excluderii elementului coruptiv din sânul unei societăți democratice.

Astfel, sentința urmează a fi casată în această parte, și stabilirea pedepsei inculpatei cu închisoare în limita sancțiunii aplicate de către instanța de fond, fără aplicarea dispozițiilor art. 90 Cod penal.

În susținerea acestei concluzii instanța a ținut cont de Hotărârea Plenului CSJ nr. 8 din 11.11.2013 „cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale și Recomandarea nr. 61 „cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție”, potrivit căroră în cazul infracțiunilor de corupție noțiunea de „gravitatea infracțiunii săvârșite” trebuie de înțeles în sens, că aceste infracțiuni, comparativ cu alte categorii de infracțiuni, prezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, deoarece se manifestă în structurile autorităților statului, a puterii sau serviciilor publice, care discreditează și compromit activitatea acestora. Respectiv, pedepsele stabilite de instanța de judecată trebuie să fie nu numai legale, în sensul de respectare a cadrului legal de individualizare judiciară, dar în același timp și juste, respectând criteriul proporționalității, care presupune stabilirea quantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului, fiind respectate prevederile art. 61 Cod penal, conform cărui, pedeapsa care se aplică urmează a-și atinge scopul de restabilire a echității sociale și prevenire a săvârșirii noilor infracțiuni de către alte persoane.

În raport cu cele menționate, instanța a reținut personalitatea inculpatei, precum și comportamentul manifestat de ea atât pe parcursul instrumentării cauzei penale, cât și la examinarea ei în fond, or fără permisiunea instanței, a părăsit locul de trai permanent, plecând pentru trai permanent peste hotarele țării, astfel încălcând angajamentul privind nepărăsirea țării pe perioada examinării cauzei, cu înstrăinarea imobilului din mun. Bălți, confirmând prin aceasta tendința eschivării de la executarea pedepsei stabilite prin sentință. Respectiv, împrejurările denotă nedorința inculpatei de a se conforma cerințelor legale și obligațiilor stabilite de lege, demonstrând lipsa unei căințe sincere pentru faptele comise și urmările survenite, fapt ce dă posibilitatea de a concluziona insuficiența pedepsei penale stabilite, care în condițiile expuse mai sus, nu-și va atinge scopul de corectare a vinovatului.

Necătând la aceste împrejurări, instanța, fără a motiva aplicabilitatea cazului din speță a prevederile art. 90 Cod penal, a dispus neîntemeiat suspendarea executării pedepsei cu închisoare.

5. Avocatul Vasile Martin a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată, din motiv că nu este subiect al infracțiunii.

Recurentul a invocat că instanțele de fond și de apel greșit și neîntemeiat au calificat acțiunile inculpatei în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal. Funcția pe care o deține, de asistent al medicului igienist nu cade sub incidența prevederilor art. 123 Cod penal, inculpata nefiind persoană cu funcție de răspundere, persoană publică sau persoană cu funcție de demnitate publică.

Potrivit art. 6.1 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 22 decembrie 2014 Cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție, în sensul art. 123 alin. (2) Cod penal angajatul altor persoane juridice de drept public, care exercită numai funcții pur profesionale sau activități tehnice ori auxiliare cele comise se vor încadra în baza art. 256 Cod penal, deoarece persoanele care exercită atribuții pur profesionale, nu sunt persoane publice întrucât îndeplinirea acestor atribuții nu sunt producătoare de efecte juridice.

Totodată, chiar și în cazul dovedirii vinovăției inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate, pedeapsa aplicată este prea aspră și nu corespunde gravității consecințelor.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens.

Însă, în recursul declarat, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5 din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul dat nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.**, **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatei și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestei în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părții vătămate Dobjanschi I., martorilor Marandel C. și Procopie C, procesul-verbal privind marcarea bancnotelor din 15.02.2013, procesul-verbal privind înzestrarea cu tehnică specială din 15.02.2013, procesul-verbal de efectuare a interceptării și înregistrării comunicărilor și imaginilor din 15.02.2013, stenograma comunicărilor dintre Dobjanschi I. și Rogojina L. din 15.02.2013, procesul-verbal de percheziție corporală din 15.02.2013, raportul de expertiză nr. 491 din 18.04.2013, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării (*pct. 4. din decizie*).

La stabilirea pedepsei instanțele de fond și de apel just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, cât și de Hotărârea Plenului CSJ nr. 8 din 11.11.2013 „cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, de Recomandarea nr. 61 „cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție”, potrivit căror în cazul infracțiunilor de corupție noțiunea de „gravitatea infracțiunii săvârșite” trebuie de înțeles în sens că aceste infracțiuni, comparativ cu alte categorii de infracțiuni, prezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, deoarece se manifestă în structurile autorităților statului, a puterii sau serviciilor publice, care discreditează și compromit activitatea acestora. Respectiv, pedepsele stabilite de instanța de judecată trebuie să fie nu numai legale, în sensul de respectare a cadrului legal de individualizare judiciară, dar în

același timp și juste, respectând criteriul proporționalității, care presupune stabilirea cuantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatei în corespundere cu prevederile legale (*pct. 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Pe lângă aceasta, recursul dat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5. din prezenta decizie*, care nici nu conțin referire la concrete erori de drept și clar definite, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei și probele administrate, inclusiv în latura pedepsei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei, inclusiv în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune avocatul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu este temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel este lipsită de orice suport legal.

Este de observat că motivele invocate în recursul menționat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2 - 5 din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*), nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei.

În același timp, urmează de atenționat că potrivit art. 123 alin. (2) Cod de procedură penală, prin persoană publică se înțelege funcționarul public, angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public, persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public.

În sensul dispoziției de la art.123 alin.(2) CP, angajatul întreprinderii de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public este salariatul care se asimilează funcționarilor publici, indiferent de nivelul ierarhic, Prin “alte persoane juridice de drept public” se înțelege: instituțiile publice și autoritățile publice, enumerate în Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului privind punerea în aplicare a unor acte legislative, nr.1001 din 26.12.2011, precum și cele care nu sunt enumerate în acest act normativ - de exemplu Serviciul de Supraveghere de Stat a Sănătății Publice

etc. (Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 22.12.2014, nr.11 - Cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție, pct. 6.1).

Inculpata, conform fișei de post (v. 1, f.d. 54), exercitând funcția de asistent al medicului-igienist la Centrul de Sănătate publică mun. Bălți, avea competența efectuării controalelor planificate sau inopinate a obiectivelor din teritoriul deservit, pentru aprecierea respectării normelor și regulilor sanitare, să colecteze probe, să întocmească procese-verbale cu privire la contravenții în baza constatărilor personale și probelor acumulate, să întocmească proiecte de hotărâri privind suspendarea activității obiectivelor, să întocmească prescripții și recomandări de înlăturare temporară din serviciu.

În această consecutivitate, atribuțiile de serviciu ale inculpatei raportate la normele de drept vizate și jurisprudența națională, relevă în mod concludent statutul ei de persoană publică, ca funcționar public, angajatul întreprinderii de stat și municipale, de drept public, persoana autorizată și investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice și să îndeplinească activități de interes public, ea întrunind totalmente condițiile subiectului infracțiunii comise.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că fapta săvârșită întrunește elementele infracțiunii, că inculpatei i-au fost aplicate pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Vasile Martin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 mai 2015, în privința inculpatei Rogojina Liudmila Nicolai, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 29 decembrie 2015.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Vladimir Timofti